

Metodiskais materiāls

“Pirmie soļi apdrošināšanā”

pamatskolai

Materiāls skolēnam

Darba lapas

Ieteikumi skolotājiem

Autore Anita Jozus

Metodiskais materiāls veidots sadarbībā ar Latvijas Apdrošinātāju asociāciju

2022

LATVIJAS APDROŠINĀTĀJU ASOCIĀCIJA

Metodiskais materiāls “**Pirmie soļi apdrošināšanā**” ir paredzēts darbam ar vispārizglītojošo skolu pamatskolas vecuma skolēniem, sākot no 6. klases. Tas ir izmantojams sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā un klases stundās, lai papildinātu skolēnu zināšanas finanšu pratībā, attīstītu kritisko domāšanu, pieņemot pārdomātus lēmumus nākotnē, izvēloties un izmantojot dažādus riska mazināšanas instrumentus.

Metodiskajā materiālā ir iekļauts informatīvs materiāls skolēnam, četras darba lapas un ieteikumi skolotājiem.

Cauri apdrošināšanas likločiem skolēnus vedīs piecu cilvēku ģimene – tētis Andris, mamma Vija un trīs bērni – Māris (15 gadi), Zanda (13 gadi) un mazā Elza (9 mēneši). Ģimene dosies gan ceļojumos, gan apspriedīs tēta profesijas bīstamību, gan plānos drošu ceļu uz skolu. Iepazīstoties ar teorētisko materiālu un veicot uzdevumus darba lapās, skolēni izpratīs, kas ir riski, kas ir apdrošināšana, kādi ir izplatītākie apdrošināšanas veidi un kādēļ par apdrošināšanu nepieciešams laikus parūpēties dažādās dzīves situācijās.

Darba lapas paredzētas izmantošanai gan elektroniskā, gan papīra formātā.

Tēzes

- Cilvēki plāno savu budžetu – ienākumus un izdevumus, lai spētu prognozēt, kādus pirkumus un maksājumus var atļauties par saņemtajiem ienākumiem. Budžetā būtu jāparedz vieta arī apdrošināšanai.
- Pret dažādiem negadījumiem ir ieteicams iepriekš apdrošināties – tas palīdzēs kompensēt finansiālos zaudējumus.
- Apdrošināšanas veidi ir dažādi, un cilvēki izvēlas apdrošināt to, kas, viņuprāt, ir vērtīgs un pakļauts negadījuma riskam.
- Lai apdrošinātos, jānoslēdz apdrošināšanas līgums, ko apliecina apdrošinātāja izsniegta polise, un jāsamaksā prēmija – maksājums par apdrošināšanu.
- Apdrošināt var gan cilvēku, gan īpašumu, gan cilvēka atbildību. Lai apdrošinātu cilvēku pret dažādiem negadījumiem, var izmantot veselības, nelaimes gadījumu vai dzīvības apdrošināšanu. Mājokli un mantu pasargāt var ar īpašuma apdrošināšanu. Transportlīdzekļa īpašniekam zaudējumus segs KASKO. Ceļojot uz ārvalstīm, ieteicama ceļojumu apdrošināšana.
- Vairākās profesijās ir augsti riski cilvēku veselībai un dzīvībai, tāpēc šo profesiju pārstāvjus būtu nepieciešams apdrošināt.
- Iedzīvotājiem obligāta ir OCTA jeb sauszemes transporta līdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana, kas pasargā citus cilvēkus un to īpašumu no zaudējumiem, ko var nodarīt auto īpašnieks.

Labdien, skolotāj!

Metodiskais līdzeklis “Pirmie soļi apdrošināšanā” ir veidots ar mērķi

- ✓ papildināt skolēnu zināšanas finanšu pratībā;
- ✓ attīstīt kritisko domāšanu, pieņemot pārdomātus lēmumus nākotnē, izvēloties un izmantojot dažādus riska mazināšanas instrumentus;
- ✓ radīt iespēju būt pasargātiem no finansiāliem zaudējumiem negadījumos, kad ir apdraudēta dzīvība, veselība, īpašums, izmantojot dažāda veida apdrošināšanas pakalpojumus.

Metodiskajā līdzeklī ir iekļauts

- ➔ informatīvs materiāls skolēnam,
- ➔ darba lapas skolēnam,
- ➔ ieteikumi skolotājiem.

Metodiskais līdzeklis palīdz realizēt šādus plānotos skolēnam sasniedzamos rezultātus sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā, beidzot 9. klasi:

- ✓ domā un rīkojas atbildīgi, apzinoties savas rīcības sekas un cienot dzīvību kā vērtību;
- ✓ ir izveidojušies noturīgi, labvēlīgi sociālie ieradumi saziņā un saskarsmē ar līdzcilvēkiem;
- ✓ ir izkopta nacionālā, vēsturiskā un pilsoniskā apziņa un izpratne par sabiedriskajiem un ekonomiskajiem procesiem.

(Ministru kabineta 2018. gada 27. novembra noteikumi Nr. 747 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem" (pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/303768-noteikumi-par-valsts-pamatizglitiba-standartu-un-pamatizglitiba-programmu-paraugiem>))

Metodiskajā līdzeklī iekļautie uzdevumi ir saistīti ar ekonomikas un karjeras izglītības jautājumiem un palīdz realizēt šādus sasniedzamos rezultātus sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā, beidzot 6. klasi:

S.6.2.1. Pamato savu ieguldījumu un atbildību dažādās situācijās, ieskaitot problēmsituācijas.

S.6.3.1. Izvirza idejas, kāpēc likumi rada gan iespējas, gan ierobežojumus, tomēr veicina cilvēku labklājību.

S.6.5.2. Vērtē savu patēriņu, pieņem lēmumu un rīkojas kā atbildīgs patērētājs.

(Ministru kabineta 2018. gada 27. novembra noteikumi Nr. 747 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem" 3.pielikums (pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/303768-noteikumi-par-valsts-pamatizglitiba-standartu-un-pamatizglitiba-programmu-paraugiem>))

Piedāvātie uzdevumi ir paredzēti vairākām mācību stundām, kuru laikā skolēniem tiek radīta iespēja iepazīt informatīvo materiālu, veikt pašpārbaudes uzdevumus, izmantojot 1.-3. darba lapu, kā arī veikt pārbaudes testu (4. darba lapa).

Vērtēšana

1.-3. darba lapa un papildu piedāvātie radošie uzdevumi paredzēti skolēnu zināšanu formatīvajai vērtēšanai, lai noteiktu skolēna apgūtās zināšanas, kā arī atgriezeniskās saites sniegšanai skolēnam un skolotājam, lai uzlabotu skolēna sniegumu un plānotu turpmāko mācību procesu. Tā veicina arī skolēna mācību motivāciju, attīstot pašvadītas mācīšanās prasmes. Vērtējumu var izteikt mutvārdos (saruna, diskusija) vai rakstveidā (skolotāja komentāri). Arī skolēnus var iesaistīt vērtēšanas procesā, mudinot atbildēt uz jautājumiem – kas man izdevās vai neizdevās, ko es sapratu vai nesapratu, ko es vēlos pajautāt. 4. darba lapa ir paredzēta summatīvajai jeb noslēguma vērtēšanai, lai novērtētu skolēna sniegumu.

Ieteikumi

1. DARBA LAPA

Mūsdienu aktīvais dzīvesveids piedāvā iespējas ceļot, iepazīt pasauli, būt aktīviem. Dažādas aktivitātes gan ceļojot, gan arī darba vidē diemžēl rada neparedzētas situācijas, arī riskus, apdraudējumus dzīvībai, veselībai un īpašumam, tādēļ ir būtiski apzināties šos riskus un pasargāt sevi un ģimeni no finansiāliem zaudējumiem.

Uzdevumi

1. Ierakstīt lodziņā katrai situācijai atbilstošo apdrošināšanas veidu.
2. Norādīt, no kuriem riskiem pasargā konkrētais apdrošināšanas veids.
3. Pēc uzdevumu veikšanas darba lapā klasē ieteicams organizēt diskusiju par jautājumiem:

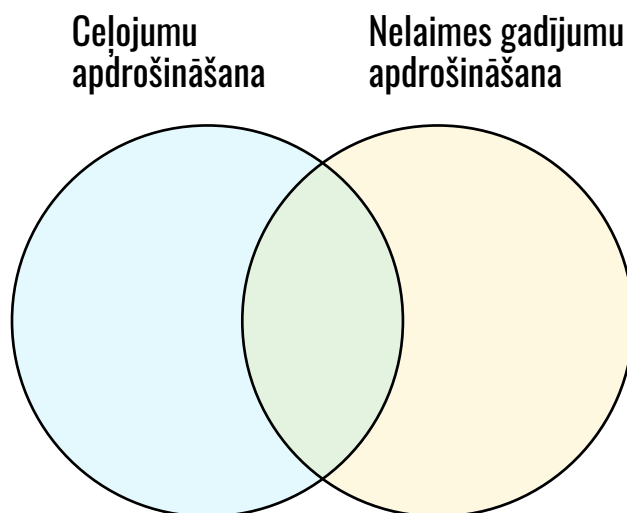
? *Kāpēc ir nepieciešama apdrošināšana, dodoties ceļojumos?*

? *Kāpēc ir nepieciešama nelaimes gadījumu apdrošināšana?*

? *Kuru profesiju pārstāvjiem vēl ir augsti riski un nepieciešama apdrošināšana?*

? *Vai tu un tavi ģimenes locekļi ir apdrošināti? No kādiem riskiem ir apdrošināti?*

Papildus skolēniem var piedāvāt augstākas grūtības pakāpes uzdevumu – Venna diagrammu, kuru skolēns aizpilda, ierakstot katram apdrošināšanas veidam atšķirīgo atbilstošajā aplī un abiem apdrošināšanas gadījumiem kopīgo – riņķa līniju kopīgajā daļā.

Atbildes:

SITUĀCIJA	APDROŠINĀŠANAS VEIDS	IEKĻAUTIE RISKI
1. situācija	Nelaiimes gadījumu apdrošināšana	• traumas • apsaldējumi • dzīvnieku kodumi • zobu traumas • invaliditāte • nāve
	Veselības apdrošināšana	• ārsta apmeklējums • medicīniskie izdevumi • medikamentu iegāde • zobārstniecība • rehabilitācija • ārstnieciskā vingrošana • masāžas • ārstēšanās slimnīcā
	Dzīvības apdrošināšana	• nāve • invaliditāte

SITUĀCIJA	APDROŠINĀŠANAS VEIDS	IEKĻAUTIE RISKI
2. situācija	Ceļojumu apdrošināšana	• ārstēšanās izdevumi, neatliekamā medicīniskā palīdzība, cietušā atgādāšana mājās • nāve, invaliditāte pēkšņas saslimšanas vai nelaimes gadījuma dēļ • bagāžas nozaudēšana, aizkavēšanās vai sabojāšana • ceļojuma atcelšana, pārtraukšana vai aizkavēšanās • civiltiesiskā atbildība – ja nodarīti zaudējumi cilvēkam vai īpašumam • juridiskie un tulkošanas izdevumi • dokumentu un personīgo mantu sabojāšana, nozaudēšana vai zādzība, pases atjaunošana ārvalstīs
	Dzīvības apdrošināšana	• nāve • invaliditāte
	Veselības apdrošināšana	• medicīniskie izmeklējumi, ārsta apmeklējums pēc atgriešanās Latvijā • medikamentu iegāde • rehabilitācija • ārstnieciskā vingrošana • masāžas • zobārstniecība

SITUĀCIJA	APDROŠINĀŠANAS VEIDS	IEKĻAUTIE RISKI
3. situācija	Nelaiimes gadījumu apdrošināšana	• traumas • apdegumi, saules dūriens, apsaldējumi • zibens spēriens • dzīvnieku kodumi • saindēšanās • zobu traumas • ērcu encefalīts, Laima slimība • invaliditāte • nāve
	Ceļojumu apdrošināšana	• ārstēšanās izdevumi, neatliekamā medicīniskā palīdzība, cietušā atgādāšana mājās • nāve, invaliditāte pēkšņas saslimšanas vai nelaimes gadījuma dēļ • civiltiesiskā atbildība – ja nodarīti zaudējumi cilvēkam vai īpašumam • juridiskie un tulkošanas izdevumi • dokumentu un personīgo mantu sabojāšana, nozaudēšana vai zādzība, pasēs atjaunošana ārvalstīs

SITUĀCIJA	APDROŠINĀŠANAS VEIDS	IEKĻAUTIE RISKI
4. situācija	Nelaiemes gadījumu apdrošināšana	• traumas • slīkšana • apdegumi, saules dūriens, apsaldējumi • zibens spēriens • elektriskās strāvas iedarbība • dzīvnieku kodumi • saindēšanās • zobu traumas • ērču encefalīts, Laima slimība • invaliditāte • nāve
	Veselības apdrošināšana	• medicīniskie izmeklējumi • ārsta apmeklējums • ārstēšanās slimnīcā • fizikālā terapija • medikamentu iegāde • masāžas • rehabilitācija • ārstnieciskā vingrošana • zobārstniecība • vakcinācija
	Dzīvības apdrošināšana	• nāve • invaliditāte

2. DARBA LAPA

Lietām, kas ir mūsu īpašumā, piemīt vērtība. Tām ir gan emocionāla vērtība – lietas saistītas ar konkrētiem cilvēkiem, notikumiem, atmiņām, gan mantiskā vērtība – vērtība, ko var izteikt naudā.

Lai nodrošinātos pret to, ka kaut kādu apstākļu dēļ ir nodarīts zaudējums īpašumam, noder īpašuma apdrošināšana, sauszemes transporta līdzekļu apdrošināšana (KASKO) un sauszemes transporta līdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana (OCTA).

Uzdevumi

1. Analizēt zīmējumā piedāvāto situāciju.
2. Novērtēt, no kuriem riskiem konkrēto īpašumu var pasargāt, izvēloties KASKO, OCTA vai īpašuma apdrošināšanu.

Papildus skolēniem var piedāvāt radošo uzdevumu – veidot kolāžu, kurā ir attēloti konkrēti riski, kurus sedz KASKO, OCTA vai īpašuma apdrošināšana.

Starpdisciplināritāte: dzīvība kā vērtība, finanšu pratība.

Atbildes:

1. SITUĀCIJA	2. SITUĀCIJA	3. SITUĀCIJA
dabas stihijas – zemestrīce, zibens, vētra, plūdi, lietusgāzes, krusa, stipra snigšana	uguns	OCTA , ja satiksmes negadījumā Tavs transporta līdzeklis nodara zaudējumus citam transporta līdzeklim, īpašumam vai cilvēkam
uguns	elektrības padeves traucējumi	KASKO , ja negadījumā cits nodara zaudējumus Tavai automašīnai – bojājumi
priekšmetu vai konstrukciju uzkrīšana, bojājumi (piemēram, lūzis koka zars izsit logu)	dabas stihijas – zemestrīce, zibens, vētra, lietusgāzes, krusa	• laupīšana vai zādzība, apzagšana, vandalisms • auto bojājumi dažādu risku gadījumā – uguns, dabas stihijas, priekšmetu vai konstrukciju uzkrīšana, trieciens vai cita iedarbība, dzīvnieku, putnu nodarīti bojājumi
elektrības padeves traucējumi	noplūde no caurulēm, savienojumiem vai kanalizācijas	• palīdzība uz ceļa • numura zīmes, atslēgu pazaudēšana un aizvietošana • nomas auto, kamēr personiskais tiek remontēts • īpašuma apdrošināšana – ja bērnu ratiņus nozog vai sabojā
noplūde no caurulēm, savienojumiem vai kanalizācijas	priekšmetu vai konstrukciju uzkrīšana, bojājumi	
sprādziens , zemes nogrūvums, stādījumu zādzība vai bojājumi	ja Tavs īpašums ir cietis no citu cilvēku nodarītiem zaudējumiem – zādzība, laupīšana, vandalisms	
ja Tavs īpašums ir cietis no citu cilvēku nodarītiem zaudējumiem – zādzība, laupīšana, vandalisms , transportlīdzekļa trieciens	dažādi nejauši sadzīves negadījumi	
dažādi nejauši sadzīves negadījumi		
dzīvnieku apdrošināšanas riski , ja kaut kas notiek ar bišu saimi		

3. DARBA LAPA

Dažādās dzīves situācijās cilvēkiem ir iespējas izmantot atbilstošus apdrošināšanas veidus. Zināšanas par tiem un prasme izvēlēties nepieciešamo apdrošināšanu pret iespējamajiem nākotnes riskiem liecina par finanšu prasmi un nodrošina ekonomisko stabilitāti.

Uzdevumi

1. Izvēlēties atbilstošo apdrošināšanas veidu.
2. Izprast ieguvumus no konkrētā apdrošināšanas veida, piedāvājot savus piemērus.

Skolēniem var piedāvāt informācijas meklēšanai izmantot IKT, piemēram, izmantot Latvijas Apdrošinātāju asociācijas mājaslapā pieejamo informāciju (sk. <https://www.laa.lv/klientiem/apdrosinasanas-veidi/>).

Papildus skolēniem var piedāvāt veidot video animāciju, kurā ar konkrētiem piemēriem ir atspoguļotas izvēlēta apdrošināšanas veida priekšrocības.

Starpdisciplināritāte: drošība, veselība, problēmrisināšanas prasme, digitālā prasme.

4. DARBA LAPA

Darba lapu var izmantot noslēguma (summatīvajai) skolēnu snieguma vērtēšanai.

Atbildes

APDROŠINĀŠANAS VEIDS	RISKI, KO SEDZ APDROŠINĀŠANA
Veselības apdrošināšana	9., 11., 13., 14., 23.
Dzīvības apdrošināšana	6.
Nelaiemes gadījumu apdrošināšana	3., 18., 21., 25. (var būt arī 6., 13., 23., ja nelaimes gadījuma rezultātā)
Ceļojumu apdrošināšana	1., 12., 15., 19., 22. (var būt arī 21., 23., ja noticis ārvalstīs)
Īpašuma apdrošināšana	2., 5., 8., 17.
OCTA	4., 10.
KASKO	7., 8., 16., 20., 24.

PIRMIE SOĻI APDROŠINĀŠANĀ

Sveiks!

Iepazīstoties ar šo materiālu, Tu uzzināsi,

- ✓ kāpēc ir nepieciešama apdrošināšana,
- ✓ kādi ir apdrošināšanas veidi un kādus riskus tie iekļauj.

Veicot uzdevumus darba lapās, Tu

- ➔ palīdzēsi ģimenei izprast, kuru apdrošināšanas veidu izvēlēties,
- ➔ izvērtēsi apdrošināšanas radītās iespējas,
- ➔ pārbaudīsi savas zināšanas par to, kādus riskus iekļauj katrs apdrošināšanas veids.

Apgūt zināšanas Tev palīdzēs ģimene –

tētis Andris, māmiņa Vija un viņu bērni –
Māris (15 gadi), Zanda (13 gadi) un
mazā Elza (9 mēneši).

Vārds “budžets” ir cēlies no sennormāņu vārda “bougette”, kura nozīme ir “maks”, “soma”, “naudas maiss”. Budžets ir naudas ienākumu un izdevumu plāns kādam noteiktam laika periodam. Budžetu plāno gan cilvēki individuāli, gan ģimenes. Savs budžets ir uzņēmējiem un dažādām iestādēm, kā arī pašvaldībai un valstij. Arī lielām organizācijām, piemēram, Eiropas Savienībai, NATO, ir savs budžets.

Ģimenes budžetā tiek plānoti gan ienākumi, gan izdevumi.

ĪENĀKUMI	IZDEVUMI
Alga	Komunālie maksājumi
Stipendija	Nekustamā īpašuma nodoklis
Ienākumi no autoratlīdzības	Kredīta maksājums
Dažādi pabalsti	Transporta izdevumi
Pensija	APDROŠINĀŠANA
.....	Mājsaimniecības izdevumi
.....	Laikraksti, žurnāli, izklaides pasākumi

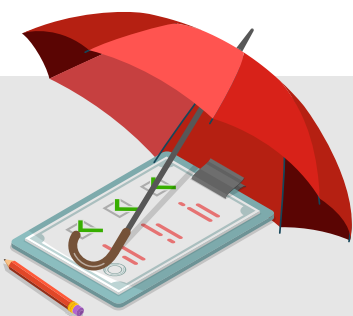

Pajautā mājiniekiem!

- ✓ *Kādas izdevumu pozīcijas ir Tavas ģimenes budžetā?*
- ✓ *Vai tur ir iekļauta arī apdrošināšana?*
- ✓ *Kas Tavā ģimenē ir apdrošināts?*

**APDROŠINĀŠANA PASARGĀS TEVI NO PAPILDU IZDEVUMIEM,
KAS VAR RASTIES DAŽĀDU NEGADĪJUMU REZULTĀTĀ.**

Lietus gadījumā, lai nesamirktu, ir prātīgi lietot lietussargu vai lietusmēteli un apavus, kas pasargā kājas no samirkšanas.

Pret dažādiem negadījumiem ir prātīgi iepriekš apdrošināties.

Cilvēki apdrošina to, kas, viņuprāt, ir vērtīgs un pakļauts negadījuma riskam.

RISKS IR JĒDZIENS, AR KURU PARASTI APZĪMĒ IESPĒJAMU DAŽĀDU VĒRTĪBU ZAUDĒŠANU NĀKOTNĒ.

Vislielākā vērtība ikvienam ir dzīvība un veselība, bet arī par personisko īpašumu ir vērts padomāt, lai būtu pasargāts no dažādiem negadījumiem, negaidītām situācijām un būtu apdrošināts pret materiāliem zaudējumiem.

Apdrošināšanas sabiedrības piedāvā dažādus apdrošināšanas veidus, slēdzot apdrošināšanas līgumu gan ar privātpersonām, gan ar uzņēmējiem un valsts iestādēm, lai būtu iespēja saņemt atlīdzību par zaudējumiem, kas radušies kāda negadījuma rezultātā.

Apdrošināšanas veidi ir dažādi, un ikvienam ir iespēja slēgt apdrošināšanas līgumu atbilstoši savām vērtībām un vajadzībām. Piemēram, ja dzīvo personiskajā mājā pie upes, tad aktuāli būs apdrošināt īpašumu pret plūdu nodarītiem postījumiem. Savukārt, ja dzīvo daudzdzīvokļu mājā, tad apdrošināsies pret to, ka augšējā stāva kaimiņi var negadījuma dēļ applūdināt Tavu dzīvokli.

Kādi ir apdrošināšanas veidi?

Kā darbojas apdrošināšana?

APDROŠINĀŠANAS LĪGUMS – vienošanās par pienākumiem, ko uzņemas apdrošinātājs un apdrošinājuma ņēmējs.

APDROŠINĀŠANAS POLISE – apliecinājums par apdrošināšanas līguma noslēgšanu.

APDROŠINĀŠANAS PRĒMIJA – maksājums par apdrošināšanu, ko apdrošinājuma ņēmējs maksā apdrošinātājam.

Kādus riskus iekļauj dažādie apdrošināšanas veidi?

Ja vēlies būt pārliecināts, ka saslimšanas gadījumā būsi apdrošināts pret papildu izdevumiem, ir nepieciešama **veselības apdrošināšana**.

VESELĪBAS APDROŠINĀŠANA

- ➔ medicīniskie izmeklējumi
- ➔ ārsta apmeklējums
- ➔ ārstēšanās slimnīcā
- ➔ fizikālā terapija
- ➔ masāžas
- ➔ rehabilitācija
- ➔ ārstnieciskā vingrošana
- ➔ zobārstniecība
- ➔ vakcinācija
- ➔ sports

Lai ģimene būtu nodrošināta tuvinieka nāves gadījumā, ir paredzēta **dzīvības apdrošināšana**, kad atlīdzību saņem norādītā persona – radnieks vai cits cilvēks. Ja tiek slēgts līgums par dzīvības apdrošināšanu ar uzkrājumu, ir iespēja papildus uzkrāt arī naudu, piemēram, bērna studijām vai nebaltām dienām.

DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANA

- ➔ invaliditāte
- ➔ nāve
- ➔ papildus iespējams iekļaut riskus – smagas saslimšanas, nelaimes gadījumi, traumas

Ikdienā cilvēki dažādās situācijās mēdz gūt traumas. Nevienam nevar sevi no tām pasargāt, bet ir iespēja parūpēties, lai negaidītu traumu vai citu negadījumu dēļ var saņemt atlīdzību, noslēdzot **nelaimes gadījumu apdrošināšanas līgumu**.

Zanda ar draugiem spēlēja bumbu. Spēles laikā nokrītot, viņa guva traumu – tika lauza roka. Zandai nācās doties uz slimnīcu, kur roka tika iegipsēta. Zanda saņēma no apdrošinātāja atlīdzību.

NELAIMES GADĪJUMU APDROŠINĀŠANA

- traumas
- slīkšana
- apdegumi, saules dūriens, apsaldējumi
- zibens spēriens
- elektriskās strāvas iedarbība
- dzīvnieku kodumi
- saindēšanās
- ērcu encefalīts, Laima slimība
- zobu traumas
- invaliditāte
- nāve

Ceļojuma laikā var notikt dažādi neparedzēti negadījumi – var nozagt naudu, dokumentus vai bagāžu, ceļojums var aizkavēties, to var atcelt, var saslimt vai gūt kādu traumu.

Ģimenes ceļojuma laikā, dodoties pa ļaužu pārpildīto slaveno La Rambla ielu Barselonā, māmiņa Vija nepamanīja, ka no viņas somiņas tika izvilks naudas maks, kurā atradās arī viņas ID karte.

CEĻOJUMU APDROŠINĀŠANA

- ārstēšanās izdevumi, neatliekamā medicīniskā palīdzība, cietušā atgādāšana mājās
- nāve, invaliditāte pēkšņas saslimšanas vai nelaimes gadījuma dēļ
- bagāžas nozaudēšana, aizkavēšanās vai sabojāšana
- ceļojuma atcelšana, pārtraukšana vai aizkavēšanās
- civiltiesiskā atbildība – ja ir gadījies nodarīt zaudējumus kādam cilvēkam vai viņa īpašumam
- juridiskie un tulkošanas izdevumi
- dokumentu un personīgo mantu sabojāšana, nozaudēšana vai zādzība, pases atjaunošana ārvalstīs

Ceļojumu apdrošināšana ir izmantojama, atrodoties ārzemēs, laika periodā, kas ir norādīts polisē.

APDROŠINĀŠANAS PERIODS – laika posms, par kuru saskaņā ar apdrošināšanas līgumu tiek maksāta apdrošināšanas prēmija un kura laikā ir spēkā apdrošināšana.

Māris un Zanda uz skolu dodas ar motorrolleri, jo Mārim ir jau 15 gadi un ir tiesības to vadīt. Kā Tu domā, vai viņa transporta līdzeklim, tāpat kā vecākiem piederošajai automašīnai, ir nepieciešama apdrošināšana?

Sauszemes transporta līdzekļu apdrošināšanas veidi

OCTA

OCTA – CITAM CIETUŠAJAM

- zaudējumi citu cilvēku īpašumam (arī transporta līdzeklim) un veselībai
- cilvēkam nodarītais nemantiskais kaitējums

Tiek apdrošināta transporta līdzekļa īpašnieka atbildība, ja tas ceļu satiksmes negadījumā ar transporta līdzekli nodarīs zaudējumus cita cilvēka īpašumam un/vai veselībai. Tā ir obligāta visiem transporta veidiem, kuri ir ceļu satiksmes dalībnieki Latvijā.

Šos izdevumus cietušajam atmaksās Tavs apdrošinātājs.

KASKO

KASKO – PAŠAM

- transporta līdzekļa bojājumi dažādu risku gadījumā – uguns, dabas stihijas, priekšmetu uzkrīšana, trieciens vai cita iedarbība
- citu cilvēku ļaunprātīga rīcība
- dzīvnieku, putnu nodarīti bojājumi
- zādzība, laupīšana, apzagšana
- palīdzība uz ceļa
- numura zīmes, atslēgu pazaudēšana un aizvietošana
- nomas auto, kamēr personiskais tiek remontēts

Atmaksā īpašniekam transporta līdzeklim nodarītos zaudējumus transporta līdzekļa bojājuma, laupīšanas vai zādzības gadījumā.

Skaidro, kā šai situācijai saistībā ar sauszemes transporta līdzekļu apdrošināšanas veidiem atbilst sakāmvārds “**Dubults neplīst!**”!

Ikviens vēlas pasargāt savu **īpašumu** no negaidītām situācijām. Vai tas ir dzīvoklis, māja, mājdzīvnieks vai mājlopi saimniecībā – tā ir vērtība, kuras iegādei un uzturēšanai ir veltīts laiks, darbs un līdzekļi.

Vētra

Zibens

Uguns

Plūdi

Zagli

ĪPAŠUMA APDROŠINĀŠANA

- ➔ dabas stihijas (piemēram, zemestrīce, zibens, vētra, plūdi, lietusgāzes, krusa, stipra snigšana)
- ➔ uguns
- ➔ citu cilvēku nodarīti zaudējumi īpašumam – zādzība, laupīšana, vandalisms, transportlīdzekļa trieciens
- ➔ noplūde no caurulēm, savienojumiem vai kanalizācijas
- ➔ priekšmetu vai konstrukciju uzkrišana, bojājumi
- ➔ elektrības padeves traucējumi
- ➔ dažādi nejauši sadzīves negadījumi
- ➔ citi riski, piemēram, sprādziens, zemes nogrūvums, stādījumu zādzība vai bojājumi

Arī mājdzīvnieka veselība un dzīvība ir vērtīga.

Mūsu mīluļu – mājdzīvnieku un mājlopu – dzīvība un veselība ir vērtība. Dzīvnieki ir pakļauti gan traumām, gan saslimšanām (piemēram, cūku mēris, putnu gripa).

Kurus dzīvniekus var apdrošināt?

Liellopus, aitas, kazas, cūkas, zirgus, suņus, kaķus, mājputnus, bišu saimes.

DZĪVNIEKU APDROŠINĀŠANA

- ➔ negadījumi, traumas
- ➔ saslimšanas
- ➔ komplikācijas, bojāeja dzemdību laikā
- ➔ zādzība, ļaunprātīga rīcība vai pazušana
- ➔ uguns
- ➔ dabas stihijas
- ➔ atsevišķi veterinārās aprūpes izdevumi

TERMINU VĀRDNĪCA

Apdrošinājuma summa – līgumā noteiktā maksimālā iespējamā atlīdzības summa

Apdrošināšanas atlīdzība – nodrošināmie pakalpojumi vai naudas summa, ko izmaksā apdrošinātājs, iestājoties apdrošināšanas gadījumam

Apdrošināšanas līgums – vienošanās par pienākumiem, ko uzņemas apdrošinātājs un apdrošinājuma ņēmējs

Apdrošināšanas periods – laika posms, par kuru saskaņā ar apdrošināšanas līgumu tiek maksāta apdrošināšanas prēmija un kura laikā ir spēkā apdrošināšana

Apdrošināšanas polise – apliecinājums par apdrošināšanas līguma noslēgšanu

Apdrošināšanas prēmija – maksājums par apdrošināšanu, ko apdrošinājuma ņēmējs maksā apdrošinātājam

Apdrošinātais – persona, kuras labā ir noslēgts apdrošināšanas līgums

Apdrošinātais risks – apdrošināšanas līgumā paredzētais notikums, kura iestāšanās iespējama nākotnē

Apdrošinātājs – apdrošināšanas sabiedrība vai Latvijā reģistrēta ārvalstu apdrošinātāja filiāle

Civiltiesiskās atbildības apdrošināšana – apdrošināšana, kuras uzdevums ir apdrošinātā vietā atlīdzināt zaudējumus, kas radušies kādam citam

Personu apdrošināšana – personas dzīvības, veselības vai fiziskā stāvokļa apdrošināšana

1. DARBA LAPA

Par veselību, nelaimes gadījumiem un dzīvību

- ? *Izvērtē un uzraksti, kuri apdrošināšanas veidi katrā situācijā var būt noderīgi!*
- ? *Uzraksti vismaz divus piemērus riskiem, no kuriem pasargās apdrošināšana šajās situācijās!*
- ? *Atrodi kartē, kur atrodas Gaiziņkalns!*

1. Māris un Zanda kopā ar vecākiem ziemas brīvdienās dodas slēpot uz Gaiziņkalnu.

**UZRAKSTI, KURI APDROŠINĀŠANAS
VEIDI VAR BŪT NODERĪGI!**

**UZRAKSTI, NO KURIEM RISKIEM
APDROŠINĀŠANA PASARGĀS!**

1. DARBA LAPA

Par veselību, nelaimes gadījumiem un dzīvību

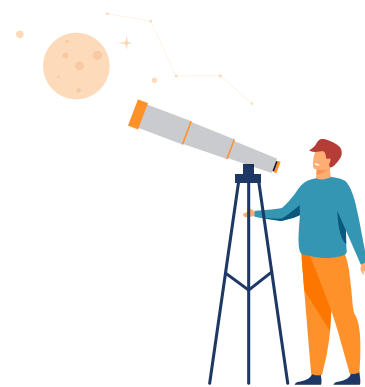
- ? *Izvērtē un uzraksti, kuri apdrošināšanas veidi šajā gadījumā var būt noderīgi!*
- ? *Uzraksti vismaz divus piemērus riskiem, no kuriem pasargās apdrošināšana šajās situācijās!*
- ? *Atrodi kartē, kur atrodas Alpi!*

2. Iepriekšējā gadā visa ģimene ziemas brīvlaikā lidoja uz Itāliju, lai atpūstos kalnu kūrortā Alpos un izbaudītu ziemas priekus – visai ģimenei patīk aktīvā atpūta, Māris brauc ar sniegalidzi, bet pārējie ģimenes locekļi slēpo.

**UZRAKSTI, KURI APDROŠINĀŠANAS
VEIDI VAR BŪT NODERĪGI!**

**UZRAKSTI, NO KURIEM RISKIEM
APDROŠINĀŠANA PASARGĀS!**

1. DARBA LAPA

Par veselību, nelaimes gadījumiem un dzīvību

- ? *Izvērtē un uzraksti, kuri apdrošināšanas veidi šajā gadījumā var būt noderīgi!*
- ? *Uzraksti vismaz divus piemērus riskiem, no kuriem pasargās apdrošināšana šajās situācijās!*
- ? *Atrodi kartē, kur atrodas Tartu un Munameģis!*

3. Zanda ar klasi dodas divu dienu ekskursijā uz Tartu, kur apmeklēs AHHA centrā un Igaunijas Nacionālo muzeju. Atpakaļceļā ir plānots apskatīt Munameģi.

**UZRAKSTI, KURI APDROŠINĀŠANAS
VEIDI VAR BŪT NODERĪGI!**

**UZRAKSTI, NO KURIEM RISKIEM
APDROŠINĀŠANA PASARGĀS!**

1. DARBA LAPA

Par veselību, nelaimes gadījumiem un dzīvību

- ? *Izvērtē un uzraksti, kuri apdrošināšanas veidi šajā gadījumā var būt noderīgi!*
- ? *Uzraksti vismaz divus piemērus riskiem, no kuriem pasargās apdrošināšana šajās situācijās!*
- ? *Nosauc vismaz vēl divas profesijas, kurās būtu nepieciešams šis apdrošināšanas veids!*

4. Tētis Andris ir ugunsdzēsējs. Viņa profesijā ir dažādas bīstamas situācijas – ugunsgrēku dzēšana, glābšanas darbi uz ledus, ūdenī, ceļu satiksmes negadījumos u.c.

**UZRAKSTI, KURI APDROŠINĀŠANAS
VEIDI VAR BŪT NODERĪGI!**

**UZRAKSTI, NO KURIEM RISKIEM
APDROŠINĀŠANA PASARGĀS!**

2. DARBA LAPA

Analizē un izvērtē!

1. Vasarā ģimene dzīvo laukos privātmājā. Māja atrodas skaistā vietā upes krastā. Mājai ir krāsns apkure. Tēta vaļasprieks ir biškopība.

2. Ziemā ģimene dzīvo pilsētā daudzdzīvokļu mājā, dzīvoklis atrodas piecstāvu mājas trešajā stāvā.

Ģimene ir ļoti mobila. Vecākiem pieder personiskā automašīna, Mārim ir elektroskūteris, māsiņa Elza tiek vizināta ratiņos, bet Zanda pārvietojas ar divriteni.

Uzraksti, no kuriem riskiem piedāvātajā situācijā Tu ieteiktu ģimenei pasargāties un apdrošināt savu īpašumu! Katram piemēram nosauc vismaz trīs riskus!

[illegible]

3. DARBA LAPA

Izvērtē apdrošināšanas radītās iespējas!

- ? Ieraksti tabulā pēc izvēles trīs apdrošināšanas veidus!
- ? Uzraksti vismaz trīs ieguvumus, ko apdrošinātais iegūst no apdrošināšanas katrā apdrošināšanas gadījumā!

--

--

--

Informācijas meklēšanai vari izmantot papildu resursu
(pieejams: <https://www.laa.lv/klientiem/apdrosinasanas-veidi/>).

Piemērs

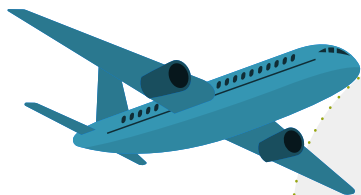
CEĻOJUMU APDROŠINĀŠANA

- ✓ Tiek segti ārstēšanās izdevumi, ja esi saslimis ceļojumā.
- ✓ Ja ir aizkavējusies bagāža, kamēr tā tiek meklēta, piedāvā iespēju iegādāties pirmās nepieciešamības preces.
- ✓ Apdrošinātājs kompensē neparedzētus papildu izdevumus, kas radušies reisa aizkavēšanās vai atcelšanas gadījumā.

4. DARBA LAPA

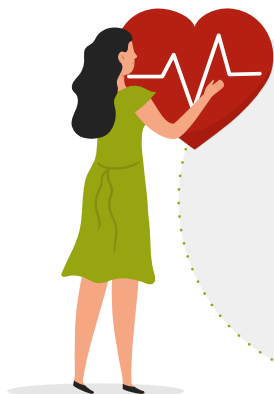
Risks – apdrošināšana

Ieraksti apdrošināšanas veidam atbilstošos riskus!

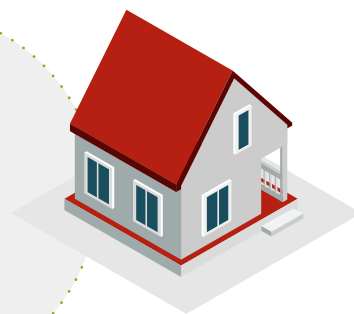
CEĻOJUMU APDROŠINĀŠANA

VESELĪBAS APDROŠINĀŠANA

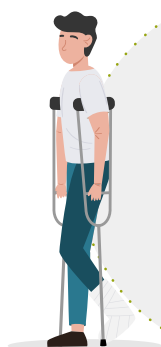

DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANA

ĪPAŠUMA APDROŠINĀŠANA

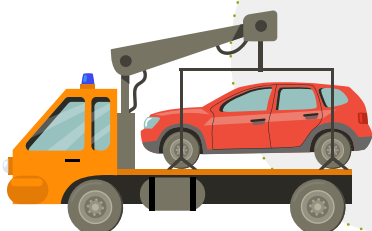
NELAIMES GADĪJUMU APDROŠINĀŠANA

OCTA

KASKO

RISKI

1.	Bagāžas nozaudēšana, aizkavēšanās vai sabojāšana
2.	Citu cilvēku nodarīti zaudējumi īpašumam – zādzība, laupīšana, vandalisms, transportlīdzekļa trieciens
3.	Ērču encefalīts, Laima slimība
4.	Transporta līdzekļa pasažierim nodarītie zaudējumi par traumu un ārstēšanos
5.	Uguns
6.	Nāve, invaliditāte
7.	Transporta līdzekļa sadursme ar meža dzīvnieku
8.	Dabas stihijas (piemēram, zemestrīce, zibens, vētra, plūdi, krusa, stipra snigšana)
9.	Medikamentu iegāde
10.	Citam transporta līdzeklim nodarītie zaudējumi sadursmes gadījumā
11.	Vakcinācija
12.	Dokumentu sabojāšana, nozaudēšana vai zādzība, pases atjaunošana ārvalstīs
13.	Rehabilitācija
14.	Sports
15.	Ceļojuma atcelšana, pārtraukšana vai aizkavēšanās
16.	Vētras laikā lūstoša koka uzkrišana transporta līdzeklim
17.	Ūdens noplūde no caurulēm, savienojumiem vai kanalizācijas
18.	Slīkšana
19.	Juridiskie un tulkošanas izdevumi
20.	Transporta līdzekļa zādzība
21.	Traumas
22.	Ārstēšanās izdevumi un neatliekamā medicīniskā palīdzība ārvalstīs
23.	Ārsta apmeklējums, medicīniskie izmeklējumi
24.	Transporta līdzekļa sadursme ar šķērslī
25.	Dzīvnieku kodumi